

by pro případné nároky řečené firmy proti předchůdkyni žalované nemohlo býti sáhnuto na tyto akcie, a zvláště aby nebylo možno použití zadržovacího práva, tedy aby práva Julia H-a k akciím těm byla chráněna, dovolatelčino zavinění, a není v této příčině opodstatněn dovolací důvod podle čís. 4 § 503 c. ř. s. Nespatřuje tedy odvolací soud, jak se dovolatelka snaží dovoditi, její zavinění ve všeobecně prý obvyklém a běžném způsobu ukládání akcií před vydáním zákona o bankách čís. 239/24, a také udánlivá, opožděná disposice Julia H-a v příčině převodu akcií z Londýna do Vídně je bez významu, nýbrž právem považuje za dovolatelčino zavinění konkrétní zanedbání péče řádného obchodníka.

Rovněž bezdůvodná je dovolatelčina výtká, že odvolací soud nedbal toho, že nemožnost vydání původních akcií byla způsobena náhodou a mimořádnou mocí — vypuknutím války, — a že tím byla sprostěna odpovědnosti podle §§ 964 a 965 obč. zák. Podle § 965 obč. zák., užil-li schovatel uložené věci, nemůže namítati náhodu a přičítá se mu poškození. Okolnost, že se prý dovolatelčina předchůdkyně zachovala podle všeobecné zvyklosti, uloživši akcie v kumulativním depositu na své jméno, nesprošťuje ji v § 965 obč. zák. uvedené povinnosti, když bylo zjištěno, že celé své kumulativní depositum, v němž právě byly sporné akcie, ponechala zatíženo svým dluhem. Z téže příčiny nemůže se ani odvolávati na vyšší moc. Dovolatelčiny názory o výši škody, pokud se týče o poloviční ceně sporných akcií jako akcií desekvestrovaných, jsou předčasny a právně bezvýznamny. Neboť nejde zatím o plnění.

Čís. 7415.

Ujednání, podle něhož pivovar, poskytuje hostinskému zápůjčku, zavázal si ho, že bude pro svou živnost odebírat pivo po řadu let výhradně od něho za normálních podmínek, a že, pro případ, že nedodrží toto ujednání, zaplatí pivovaru pokutu, není neplatným.

(Rozh. ze dne 15. října 1927, Rv I 115/27.)

Podle dlužního úpisu ze dne 12. prosince 1922 zapůjčil žalující akciový pivovar žalované hostinské 20.000 Kč a žalovaná zavázala sebe, i své právní nástupce v držení usedlosti na dobu 10 let odebírat v jejich hostinci k výčepu určené pivo jedine od žalobce za normálních podmínek a zavázala se dále, pro případ, že nedodrží tohoto ujednání, zaplatiti žalobci pokutu 12.000 Kč. Ježto žalovaná nedostála tomuto závazku, odebírajíc pivo od jiného pivovaru, domáhal se na ní žalobce zaplacení 12.000 Kč. Procesní soud první stolice zamítl žalobu pro tentokráte, odvolací soud odvolání žalobce nevyhověl, k odvolání žalovaného zamítl žalobu nadobro.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a uložil odvolacímu soudu, by ve věci dále jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Odůvodněno jest dovolání z důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s., pokud se odvolacímu soudu vytýká, že nesprávně posoudil ujednání stran ze dne 12. prosince 1922. Podle odstavce V. dlužního úpisu ze dne 12. prosince 1922, v němž žalovaná potvrzuje příjem zápůjčky 20.000 Kč od žalujícího pivovaru, se žalovaná zavázala odebírat po dobu 10 let pivo určené k výčepu pro svou kavárnu výhradně od žalobkyně za normálních podmínek a, pro případ, že nedodrží toto ujednání, zaplatiti žalobkyni pokutu 12.000 Kč. Odvolací soud považuje toto ujednání za neplatné jednak z důvodu nemožnosti podle § 878 obč. zák., jednak proto, že se takové ujednání přiči dobrým mravům (§ 879 obč. zák.). K odůvodnění svého názoru se dovolává odvolací soud rozhodnutí nejvyššího soudu čís. sb. 1039 a 5084 a aplikuje v obou směrech právní názory tam vyslovené na souzený případ. Prvé rozhodnutí se však vůbec na tento případ nehodí, jelikož má za základ jiný skutkový stav i jiné hospodářské a právní poměry. Pokud se druhého, odvolacím soudem dovolávaného rozhodnutí tkne, šlo v tomto rozhodnutí čís. 5084 o smlouvu, jež zavazovala žalovanou, že musí po 20 roků odebírat pivo ze žalobcova pivovaru, zároveň však výslovně vylučovala povinnost pivovaru, dodávat pivo do hostince žalované, a přes to jí ukládala smluvní pokutu, kdyby odjinud pivo odebrala. Taková smlouva ovšem byla nemravná, jelikož jí byla vydána žalovaná strana na pospas libovůli pivovaru. V souzeném případě pivovar svou povinnost k dodávce piva žalované nevyhloučil, přijav její závazek k odebrání piva za normálních podmínek, a jest nesporno, že žalující pivovar žalované pivo také dodával, poskytnuv jí dokonce značnou zápůjčku (20.000 Kč) na investice v její kavárně. Bylo tedy v jeho vlastním zájmu, by dodával co největší množství piva již proto, by investovaného nákladu využil k docílení většího zisku ze vzrůstající dodávky piva, a také konkurenční ohledy ho nutily k tomu, by v době, kdy výroba piva není již omezena jako v letech poválečných, si zajistil odbyt piva. Smlouva o závazném odběru piva po určitou dobu za takových okolností, jak byly v tomto případě zjištěny, nepřiči se zákonným předpisům, nevykořisťuje se jí tíseň druhé smluvní strany a nepřiči se ani dobrým mravům (§ 879 obč. zák.).

Čís. 7416.

Při určení hodnoty předmětu sporu podle § 502, třetí odstavec, c. ř. s., platí předpis § 54, druhý odstavec, j. n., podle něhož se při výpočtu hodnoty předmětu sporu nehledí k úrokům, kterých se žalobce domáhá jako vedlejšího nároku.

(Rozh. ze dne 15. října 1927, Rv I 246/27.)

Nejvyšší soud odmítl dovolání do srovnalých rozsudků obou nižších soudů.